

چهارشنبه سوري، روز تغيير زندگي شما نشود

شب آخرين چهارشنبه سال يا همان چهارشنبه سوري يكي از جشن هاي باستاني ايران است...

جام جم آنلاين: شب آخرين چهارشنبه سال يا همان چهارشنبه سوري يكي از جشن هاي باستاني ايران است که در آن ايرانيان باستان آتش بر پا کرده و به دور آتش به ثنا و شادي مي پردازند. اين جشن بي خطر، امروزه به جشن ترقه ها و آتش هايي مبدل شده است که عاقبت آن را در بسياري از تصاوير تلويزيوني يا پلاکاردهاي مربوط به اين روز مي توان ديد. صحنه هاي دلخراش از سوختگي ها، قطع اندام، نابينايي و اثرات رواني حاصل از آسيب هاي بدني؛ تا جايي که گاهي زندگي و سرنوشت فرد دچار تغييرات غيرقابل باوري شده است.

آمار و ارقام منتشر شده از بیمارستان هاي سوانح و سوختگي متغير است. علت نداشتن آمار دقيق، مراجعه افراد به درمانگاه ها و مراکزي است که در جمع آوري آمارها به آنها رجوع نمي شود. بيش از 90 درصد سوختگي ها قابل پيشگيري است پس مي توان گفت که فرد سوخته قرباني بي احتياطي است. سوختگي مانند ديگر حوادث، اغلب کودکان و نوجوانان را گرفتار مي کند. در سنين کمتر از 8 سال عمدتاً علت سوختگي مایعات داغ است در حالي که در سنين بالاتر شعله عامل اصلي است، اما در چهارشنبه سوري علت از شعله و حرارت فراتر رفته و شاهد آسيب هايي از نوع برخورد ترکش ترقه ها و انفجارهاي هستيم که مجروحان آن بيشتر مشابه مجروحان حملات نظامي هستند! در اين حوادث گاهي به جاي اثرات سوختگي، بيمار با علائم ناشي از برخورد اجسام تيز پر سرعت يا حتي آسيب هاي عمده مشابه بيماران تصادفي به مراکز درماني منتقل مي شود.

در برخورد با فرد دچار سوختگي چه بايد کرد؟

– اولين اقدام دور کردن فرد از محل خطر و خاموش کردن وي است. توجه کنيد که به منظور دور کردن مصدوم از محل خطر خودتان دچار سانحه نشويد. اگر امکان امداد با توجه به خطرات موجود نيست، بايد سريعاً به 125 (آتش نشاني) اطلاع داده شود. لباس هاي در حال سوختن يا آلوده به مواد را بايد خارج کرد. به ياد داشته باشيد پوست بافتي محافظتي است که از هدر رفتن حرارت از بدن نقش دارد، بنابراین بيمار دچار سوختگي را با پتو بپوشانيد يا در محلي با دماي مناسب قرار دهيد.

– تماس با اورژانس 115 در اولين فرصت پس از خروج مصدوم و حفاظت از سوختگي بيشتر ضروري است.

– به دليل خطر مسموميت همزمان با منوکسيد کربن (گازگرفتگي) يا تماس با دود، بايد بيمار را از نظر راه هوايي و تنفس مورد بررسي و مراقبت قرار داد. اولين اقدام قرار دادن بيمار در هواي آزاد است. بيماراني که داراي خشونت صدا، خلط سياه و سوختگي موهاي بيني اند، مشکوک به درگيري راه هاي هوايي بوده و نيازمنند مراقبت هاي خاص هستند.

– براي انتقال بيماران دچار پرتاب شدگي به دنبال انفجار، بايد مراقبت از ستون فقرات و بلاخص گردن به عمل بياید.

– در صورت امکان، بايد لباس هاي تنگ و زيورآلات را از محل سوختگي درآورد. تورم در محل سوختگي از يك سو و فشار ناشي از لباس و زيورآلات از سوي ديگر باعث مي شود تا خون رساني به اندام مختل شود.

– اگر سوختگي در بخشي از اندام هاست که کمتر از 10 درصد سطح بدن را تشكيل مي دهد، مي توان بخش سوخته را درون آب غوطه ور کرد. اين اقدام از تورم بيشتر بخش سوخته کاسته و تا حدودي درد را کاهش مي دهد.

مواردي که نبايد انجام داد

– روي زخم هاي بيمار پماد نماليد. درمان سرپايي زخم با پمادهاي سوختگي نه تنها مفيد نيست بلکه گاهي ميزان عفونت را افزايش مي دهد. پمادي که روي زخم بماند و مورد شستشوي روزانه قرار نگیرد، در ترميم پوست اختلال ايجاد مي کند.

– بهتر است به بيمار چيزي نخوراند و شروع رژيم غذايي را به عهده پزشک درمانيگر بگذاريد.

– اگر چيزي در بدن فرد فرو رفته است، نبايد در محل حادثه خارج شود. اين اقدام بايد در بیمارستان و توسط پزشک انجام شود.

گاهی برای خارج کردن این اجسام نیز نیاز به عکسبرداری و گاهی نیاز به عمل جراحی است.

اما چه بیمارانی را باید به مرکز سوختگی انتقال داد؟

– سوختگی درگیر کننده اندام فوقانی و تحتانی از ناحیه مچ به پایین، صورت، چشم یا گوش، درگیری در بین دو پا

– سوختگی با قیر

– سوختگی همراه با استنشاق دود یا آسیب‌های دیگر (مثل پرتاب شدن یا سقوط)

– سوختگی در زنان باردار

– سوختگی در افراد با بیماری‌های جدی زمینه‌ای مانند مشکلات قلبی یا دیابت

پس از ترخیص از بیمارستان محل سوختگی دارای پانسمان است. در صورتی که پانسمان دچار چسبندگی شده باشد آن را دست‌کاری نکرده و به پزشک مراجعه کنید چه بسا نیازی به کندن پانسمان نباشد یا نیاز به روشی خاص برای جداسازی باشد. اگر محل سوختگی در تماس با نور است به مدت 6 ماه از کرم ضد آفتاب استفاده کنید.

امید که در شب آخرین چهارشنبه امسال، بیمارستان‌های سوانح و سوختگی کشور آماری از افراد آسیب دیده نداشته باشند.

دکتر بهروز هاشمی
جام‌جم